

Tlačová správa
Luxemburg 11. januára 2023

Uľahčenie cestovania počas pandémie: digitálny COVID preukaz EÚ fungoval, ostatné nástroje už menej

Digitálny COVID preukaz EÚ pomohol pri koordinácii cestovných obmedzení medzi krajinami EÚ a účinne uľahčil cestovanie počas pandémie COVID-19. Audítori však v osobitnej správe, ktorú dnes vydal Európsky dvor audítorov, dospeli k záveru, že dosah ostatných nástrojov EÚ nebol príliš veľký. Zistili, že Európska komisia rýchlo navrhla technologické riešenia. Spôsob využitia týchto nástrojov sa však v jednotlivých krajinách EÚ výrazne líšil, takže ich vplyv na uľahčenie cestovania bol nerovnomerný. Audítori vyzvali EÚ, aby sa lepšie pripravila tak, aby potenciálne núdzové situácie v budúcnosti zvládla úspešnejšie.

V marci 2020, krátko po zistení prvých prípadov ochorenia COVID-19 v Európe, začali krajiny EÚ zavádzať hraničné kontroly a cestovné obmedzenia. Napriek limitovanej právomoci v oblasti politiky verejného zdravia Európska komisia predložila rôzne iniciatívy, ktorými chcela obmedziť vplyv týchto opatrení na voľný pohyb. Konkrétne vyvinula niekoľko nástrojov na uľahčenie cestovania a na pomoc pri vyhľadávaní prípadov ochorenia COVID-19. Medzi nimi bola brána na vyhľadávanie kontaktov, digitálne formuláre na vyhľadávanie cestujúcich a platforma pre členské štáty EÚ na ich výmenu, ako aj digitálny COVID preukaz EÚ. Na vývoj týchto IT nástrojov EÚ poskytla 71 mil. EUR.

Audítori zistili, že Európska komisia aj v časovej tiesni rýchlo zmobilizovala finančné prostriedky a zaujala pragmatický prístup k vývoju nástrojov. Brána na vyhľadávanie kontaktov bola sprevádzkovaná len sedem mesiacov po vypuknutí pandémie a vývoj digitálneho preukazu EÚ bol dokončený pred tým, ako krajiny EÚ sfinalizovali svoje plány vakcinácie. Naproti tomu formuláre na vyhľadávanie cestujúcich boli vytvorené príliš neskoro, keď už boli k dispozícii niektoré vnútroštátne riešenia. Audítori tiež poznamenávajú, že Európskej komisii sa nepodarilo vyriešiť určité výhrady členských štátov v súvislosti s používaním nástrojov EÚ, ktoré sa týkali ochrany údajov a iných právnych záležitostí, ani neochotu plynúcu zo skutočnosti, že už vyvinuli svoje vlastné vnútroštátne nástroje. Vo všeobecnosti však Komisia riešila obavy týkajúce sa ochrany údajov a uplatnila osvedčené postupy v oblasti bezpečnosti IT.

„Bolo veľmi dôležité, aby všetky krajiny EÚ prijali spoločné nástroje na koordináciu obmedzení voľného pohybu a uľahčenie cestovania napriek bezprecedentnej situácii, ktorej sme čelili,“
uviedol Baudilio Tomé Muguruza, člen EDA zodpovedný za tento audit. *„Členské štáty neprevzali*

Účelom tejto tlačovej správy je prezentovať hlavné body osobitnej správy Európskeho dvora audítorov. Úplné znenie správy je uverejnené na webovom sídle eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

všetky nástroje EÚ a úspech digitálneho COVID preukazu EÚ sa v iných nástrojoch už nezopakoval.“

Digitálny formulár EÚ na vyhľadávanie cestujúcich používali len štyri členské štáty a 9 z 10 formulárov z takmer 27 miliónov vydaných do februára 2022 vydala jediná krajina – Taliansko. Podobne ani platforma na výmenu údajov sa takmer vôbec nevyužívala – do konca februára 2022 to bolo len 256-krát (všetky poskytnuté údaje s výnimkou jedného prípadu pochádzali zo Španielska). Využívanie aplikácií na vyhľadávanie kontaktov sa výrazne líšilo: do mája 2022 väčšinu údajov v bráne (83 %) vytvorili používatelia z Nemecka. Digitálny COVID preukaz EÚ bol jediným nástrojom, ktorý sa v praxi používal vo všetkých členských štátoch, a dokonca aj v 45 krajinách mimo EÚ. Do konca marca 2022 bolo vydaných viac ako 1,7 miliardy preukazov. Audítori dospeli k záveru, že len digitálny COVID preukaz EÚ pomohol koordinovať cestovné obmedzenia medzi krajinami EÚ a účinne uľahčil cestovanie počas pandémie COVID-19.

Na základe auditu upozorňujú na nedostatok osobitných postupov, ktoré by umožnili dlhodobejšie používanie týchto nástrojov alebo ich rýchlu opätovnú aktiváciu v prípade, že budú znovu potrebné. Napríklad platnosť súčasného právneho základu pre digitálne COVID preukazy EÚ vyprší v júni tohto roku a musel by byť obnovený štandardným legislatívnym postupom EÚ.

Základné informácie

Tento audit sa týka obdobia od októbra 2020 do júna 2022 a je zameraný na štyri vyššie uvedené nástroje EÚ a súvisiace financovanie EÚ. Jeho predmetom nebolo financovanie EÚ na očkovanie proti ochoreniu COVID-19, ktoré sme už preskúmali v [osobitnej správe o obstarávaní vakcín proti ochoreniu COVID-19 v EÚ](#).

Tento audit dopĺňa [osobitnú správu EDA o práve na voľný pohyb v kontexte pandémie COVID-19](#) (vydanú v júni 2022), ktorá obsahuje analýzu kontrol schengenských hraníc počas pandémie.

Osobitná správa 01/2023 – *Nástroje uľahčujúce cestovanie v EÚ počas pandémie COVID-19 – Relevantné iniciatívy s vplyvom v rozmedzí od úspechu po obmedzené využitie* – je dostupná na webovom sídle EDA (eca.europa.eu).

Kontakt pre tlač

Tlačové oddelenie EDA: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – Mobil: (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – Mobil: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – Mobil: (+352) 691 553 547